

[Bertel Dahlgaard.]

arbejdsnedlæggelse. Her er formentlig forklaringen på, at det ikke var muligt at få dem til at røbe, hvad de selv ønskede gjort. De ville ingen af de dele, der kunne fremkalde overskuddet, og kunne ikke pege på noget tredje. Derfor var de nødt til at tie. Men det går formentlig ikke i længden. Jeg beklager, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i dag på dette område var negativ. Jeg vil stadig tro, at denne negativitet ligesom i september er imod de gode sider i det ærede medlems natur, som vi håber må få overhånd.

Betragter vi nu den øjeblikkelige økonomiske situation, da er der henvist til, at nedgangen i valutareserverne i den sidste tid synes at være standset. Jeg tillægger ikke bevægelser indenfor så korte tidsrum væsentlig betydning, selvom den ændrede tendens selvfølgelig er glædelig. Vi må også huske på, at vi i den allernærmeste tid står overfor nye afdrag på den udenlandske statsgæld til et beløb på vel omkring 75 mill. kr. Der er dog også for den kommende tid lyspunkter. Skibsfarten synes at være på vej til betydelig forøget indtjening, i det kommende år vil afdragene på den udenlandske gæld være over 100 mill. kr. mindre end i indeværende finansår, vi vil modtage op imod et halvt hundrede millioner fra Tyskland på flygtningekontoen. Men der er ingen grund til for os at henfalde til tryghedsforømmelser. Jeg anerkender imidlertid, at finansministeren synes besluttet på at føre en fastere politik, selvom det skulle gøre ondt adskillige steder, hvor det kan være ham ubehageligt.

Ved siden af de midler, der er taget i brug gennem besparelser, dæmpning af den økonomiske aktivitet på adskillige områder og visse afgiftsforhøjelser, vækker den hårde kreditstramning størst opmærksomhed. Jeg har ikke hørt væsentlige indvendinger imod, at nationalbanken i den akutte situation i sommer også satte bremserne hårdt i, men kreditstramninger er jo, hvis de går ud over en vis grænse, et tveægget sværd. Man kan ved en stærk kreditstramning dæmpe en overhåndtagende aktivitet og derved i afgørende grad modvirke valutaforbruget, men går man over en vis grænse, kommer man til det tidspunkt, hvor tingene går i stå, og man rammer her i flæng. Den økono-

misk svage slås ned, selvom hans foretagelse er sund og et nyttigt led i den økonomiske opbygning, ja, der kommer det tidspunkt, hvor man endog begynder at slå den økonomisk velfunderede ned, simpelt hen fordi hans likvide midler ikke slår til overfor hans øjeblikkelige forpligtelser. Det tidspunkt synes nu at være inde, det kan allerede iagttages både indenfor landbrug og indenfor håndværk, og hvis det varer ved, vil en sådan kreditstramning ikke længere være valutabesparende, fordi også den valutaskabende produktion stækkes, og så vil arbejdsløsheden ikke være langt borte. Derfor må en hård kreditindskrænkning gradvis lempes i tide. Man bør ikke oprettholde en hård kreditstramning indtil det kritiske tidspunkt, jeg her har nævnt, er inde, og hvor omstændighederne så vil tvinge til en meget brat drejning i modsat retning. Jeg håber, nationalbanken vil forstå dette, og så tror jeg, grundlaget vil svinde bort under nogle, som det synes mig, overeksponerede professorindlæg i den offentlige debat, som er fremkommet for en uges tid siden.

Jeg giver det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen ret i, at det under disse forhold nu haster med realkreditkommissionens arbejde, og jeg tror, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen vil gøre en god gerning på dette område, hvis han vil påvirke de medlemmer, der står ham politisk nær, til et energisk, positivt arbejde i de nærmest kommende uger.

Til mine udtalelser om kreditstramning vil jeg føje, at det netop er således, at de gradvise bevægelser i det økonomiske liv næsten altid er at foretrække for de bratte, selvom der gives undtagelser herfra som f. eks. den situation, vi var kommet ind i med hensyn til byggeriet, hvor det efter vort skøn var nødvendigt at foretage en brat drejning i september. På byggeriets område bliver det nu opgaven at lægge en plan, der på længere sigt modvirker de kræfter, der holder byggeomkostningerne kunstigt oppe. I forbindelse med en huslejelovgivning, der skifter sol og vind lige mellem lejer og ejer, er det vejen til endelig at overvinde bolignøden.

Iøvrigt tror jeg, det vil være halsløs gerning at fremsætte spådomme om den valutamæssige udvikling, fordi denne udvikling